

Jouw plek in de wereld van het werk

De wereld van het werk is groot en ingewikkeld. Er bestaan ontelbare verschillende beroepen, functies, banen en mogelijkheden. Je kunt bij grote of kleine bedrijven werken, bij overheidsinstellingen, maar ook als ZZP'er. Het is heel moeilijk om er achter te komen wat al die mensen in hun kantoren, fabrieken en overheidsgebouwen nu precies doen. Veel jongeren die voor hun studiekeuze staan, kijken daarom maar niet al te veel naar de toekomst na de studie. Maar studenten die een beter beeld hebben van hun toekomstige baan, blijken vaak met meer plezier en succes te studeren.

Deze opdracht helpt je om een idee te krijgen welk gebied van de wereld van het werk bij jouw motivatie en bij jouw soort persoon zou kunnen passen. Om dat te kunnen bepalen bieden we je een soort landkaart aan van de wereld van het werk.

Je kunt het vergelijken met het kiezen van een reisbestemming. Het helpt als je eerst een idee hebt van het werelddeel, de regio of het land waar je heen wilt. Nu is het wel zo dat een kaart van de wereld van het werk er anders uitziet dan een kaart van Europa. Een ander probleem is dat het werk van nu er waarschijnlijk nogal anders uitziet dan het werk dat jij over 10 of 20 jaar zult doen. Denk alleen maar bijvoorbeeld aan sterke toename van AI. Je hebt eigenlijk een kaart nodig van de wereld van het werk van de toekomst.

Om dit op te lossen gaan we uit van de vraag: **waarom werken mensen eigenlijk?** Het antwoord op die vraag zal in de toekomst niet veel anders zijn dan nu. Een eerste antwoord dat je te binnen kan schieten is: om geld te verdienen.

Maar dan doemt meteen een tweede vraag op: **waarom willen we geld verdienen?** Het antwoord draait er uiteindelijk om dat we liefst zo prettig mogelijk willen leven en onze behoeften willen kunnen vervullen. Dat was vroeger al zo en dat zal ook in de toekomst zo zijn. Daarom hoef je niet bang te zijn dat deze kaart van de wereld van het werk over 10 of 20 jaar achterhaald zal zijn.

De wereld van het werk in kaart

Voor het maken van een kaart van de wereld van het werk kijken we om wat voor behoeften het eigenlijk gaat. Wat hebben we nodig om goed te kunnen leven? Hieronder volgen 19 sectoren in de wereld van het werk. In elke sector wordt gewerkt aan dingen die nodig zijn. De volgende opdracht zal je helpen om een of een paar gebieden op de kaart uit te kiezen.

STAP 1 – Welke sectoren vind jij aantrekkelijk?

Lees de omschrijvingen en voorbeeldberoepen op de volgende bladzijden door. Geef bij elke sector aan of je het onaantrekkelijk (-), neutraal (0) of aantrekkelijk (+) vindt.

Deze vier manieren kunnen helpen:

1. Vraag jezelf af welke behoeften bij jou sterk spelen, wat vind jij belangrijk?
2. Vraag jezelf af of je wel eens erg gemist hebt wat er nu in de sector geboden wordt.
3. Vraag jezelf af wat voor onderwerpen je interesseren als je bijvoorbeeld met anderen praat, op internet surft, naar docenten luistert, tijdschriften doorbladert of als je televisie kijkt.
4. Onderstreep de beroepen bij de voorbeelden die je aanspreken.

Succes!

1	Voeding en genotmiddelen <i>Werken in landbouw, veeteelt, voedselindustrie, voedselbereiding en genotmiddelenindustrie (frisdranken, koffie, tabak en dergelijke). Voorbeelden: banketbakker, landbouwconsulent, boer, kaasmaker, kok, slijter, diëtist, slager, verkoper e-sigaretten.</i>	-	0	+
2	Bouw <i>Werk dat te maken heeft met bouw, verbouw en herstel van huizen, fabrieken, kantoren etc. en het aanleggen van wegen, spoorwegen en waterwegen. Voorbeelden: architect, betonconstructeur, timmerman, stukadoor, steigerbouwer, stratenmaker, buizenlegger, baggeraar.</i>	-	0	+
3	Inrichting van gebouwen <i>Werk in bijvoorbeeld de woninginrichting of meubelindustrie. Voorbeelden: meubelstofferder, binnenhuisarchitect, verkoper in een zaak voor woninginrichting, binnenschilder, behanger en tapijtlegger.</i>	-	0	+
4	Natuur, planten en dieren <i>Onderhoud en bescherming van natuur en landschap. Ook bijvoorbeeld het kweken en verzorgen van tuin- en kamerplanten en de handel in en het verzorgen van huisdieren. Bijvoorbeeld: dierenarts, bloembollenkweker, landschapsarchitect, hovenier/tuinman en boswachter.</i>	-	0	+
5	Milieu, reiniging en afvalverwerking <i>Schoonmaken van gebouwen en openbare ruimten en de verzameling en afvoer van afval. Bijvoorbeeld: schoonmaker, glazenwasser, vuilnisman, bodemsaneringsdeskundige en milieukundige.</i>	-	0	+
6	Gebruiksvoorwerpen en werktuigen <i>Productie en onderhoud van gebruiksvoorwerpen, gereedschappen en machines, zowel voor gebruik thuis als op het werk. Voorbeelden: klokkenmaker, glasblazer, instrumentmaker, gereedschapssmid, servicemonteur kopieerapparaten, werktuigbouwkundige en medewerker in een winkel voor huishoudelijke artikelen.</i>	-	0	+
7	Kleding, schoeisel en accessoires <i>Werk in de confectie- en schoenenindustrie, de mode of de wereld van sieraden en accessoires. Voorbeelden: modeontwerper, modinette, bontwerker, schoenmaker, juwelier, kledingverkoper en coupeur.</i>	-	0	+

8	Vervoer en transport Vervoer van mensen en goederen en de werkzaamheden die dit vervoer mogelijk maken. Te denken valt aan auto-industrie, -handel en -onderhoud, scheepvaart, openbaar vervoer e.d. Voorbeelden: automonteur, scheepsbouwer, bootsman, piloot, wegwacht, buschauffeur, heftruckchauffeur, koerier en postbezorger.	-	0	+
9	Informatica en communicatietechnologie Werk op het gebied van de informatica en de (tele-)communicatie. Voorbeelden: Tv-installateur, systeembeheerder, verkoper smartphones, drukker, softwareontwerper, netwerkspecialist en helpdeskmedewerker.	-	0	+
10	Informatievoorziening en communicatie Werk bij bibliotheken, vertaalbureaus, voorlichtingsinstanties, pers, mediaredacties e.d. Voorbeelden: mediathecaris, documentalist, nieuwslezer, tolk en journalist.	-	0	+
11	Opvoeding en onderwijs Werk in kinderdagverblijven, scholen, universiteiten, schooladviesdiensten, instellingen op het gebied van schriftelijk onderwijs, jongerenwerk, opvoedkundige bureaus e.d. Bijvoorbeeld: nanny, leraar, leerstofontwikkelaar, activiteitenbegeleider, pedagoog, groepsleider (jeugdwerk) en educatief werker.	-	0	+
12	Recht, staat, politiek, veiligheid en zekerheid Deze sector omvat het openbare beleid en bestuur, land-, lucht- en zeemacht, justitie, brandweer, verzekeringswezen, belastingen e.d. Voorbeelden: deurwaarder, minister, wethouder, marinier, advocaat, rechter, politieagent, bewaker, verzekeringsagent en belastinginspecteur.	-	0	+
13	Kunst, wetenschap en cultuur Het maken en in stand houden van kunst, kennis, waarden en normen d.m.v. creatieve activiteit, onderzoek en discussie. Bijvoorbeeld: kunstschilder, musicus, balletdanser, dichter, wetenschappelijk onderzoeker, cultuurfilosoof, socioloog en cultureel werker.	-	0	+
14	Toerisme, recreatie, spel en sport Werk dat mensen ontspanning en afleiding bezorgt. Voorbeelden: vrijetijdsdeskundige, medewerker reisbureau, reisleider, trainer, badmeester, beroepsvoetballer, croupier, quizmaster, game developer en campinghouder.	-	0	+
15	Lichamelijke en geestelijke gezondheid en verzorging Werk in ziekenhuizen, de geneesmiddelenindustrie, bejaardenzorg, RIAGG's, uiterlijke verzorging e.d. Voorbeelden: huisarts, chirurg, verpleegkundige, bejaardenverzorgende, psychotherapeut, pastoraal werker, fysiotherapeut, schoonheidsspecialist en kapper	-	0	+
16	Arbeid en economie Werk in arbeidsvoorziening, uitzendbureaus, efficiency, bankwezen, aandelenhandel e.d. Bijvoorbeeld: arbeidsbemiddelaar, intercedent bij een uitzendbureau, bedrijfseconoom, organisatieadviseur, bankemployee, budgetconsulent, effectenmakelaar en vakbondsbestuurder	-	0	+

17	<p>Energie, grondstoffen en halffabricaten <i>De winning van energie, delf- en grondstoffen en de productie en distributie daarvan. Ook de fabricage van halffabricaten. Bijvoorbeeld: mijnbouwkundig ingenieur, boortechnicus, kernfysicus (atoomcentrale), pompbediende, procesoperator chemische industrie, gas-technisch ingenieur, plaatwalser, onderhoudstechnicus windmolenpark.</i></p>	- 0 +
----	---	-------------

STAP 2 – Wat spreekt je het meest aan?

Kies nu de sector die je het allermeest aantrekt. En de sector die voor jou op de tweede plaats komt. Vul ze hieronder in.

Doe dit door de sectoren die je een + gegeven hebt, met elkaar te vergelijken. (Of als je geen enkele sector een + hebt gegeven, vergelijk dan de sectoren met elkaar die je een 0 hebt gegeven.)

Sector eerste plaats: _____

Sector tweede plaats: _____

Je weet nu twee sectoren die je qua doel aantrekken. Je weet aan welke behoeften in de samenleving je wilt werken. Maar dit is nog slechts een globale gebiedsbepaling op de kaart van de wereld van het werk.

De volgende vraag wordt: op wat voor manier wil je aan dit doel werken? In alle sectoren werken heel verschillende mensen. Ze dragen verschillende dingen bij aan het bereiken van het doel. De één verzint nieuwe producten, een ander doet onderzoek of ontwerpt, weer een ander voert het uit. Dan zijn er mensen die controleren en die verkopen. En dat alles moet georganiseerd worden. Wat zal jouw bijdrage zijn?

STAP 3 – Welk menstype ben jij?

Om deze vraag te beantwoorden helpt het om te weten wat voor type jij bent. Een handige typologie is die van de Amerikaanse wetenschapper John Holland. Deze deelt mensen en werkomgevingen in. In zes typen:

Menstype	Korte omschrijving
Realistisch	: concreet, praktisch 'doe-werk'
Intellectueel	: werk dat gericht is op weten en begrijpen, denkwerk
Artistiek	: creatief werk, verzinnen, ontwerpen
Sociaal	: werk waarbij het contact met andere mensen centraal staat
Ondernemend	: werk waarbij het bv. gaat om regelen, organiseren, overtuigen
Conventioneel	: ordenend, controlerend en/of administratief werk

Welk type ben jij? Kijk welk van de bovenstaande zes typen het beste bij jou past. En welk type komt op de tweede plaats? Vul ze hieronder in.

Type eerste plaats: _____

Type tweede plaats: _____

STAP 4 – Wel

Schrijf in het kader hieronder je bevindingen. Als je wilt kun je ter inspiratie het voorbeeld lezen van Tim, een jongen uit 5 vwo.

Conclusies (Tim)

<i>Mijn favoriete sector is</i>	: Milieu, reiniging en afvalverwerking
<i>En op de tweede plaats</i>	: Natuur, planten en dieren
<i>Mijn eerste menstype is</i>	: Ondernemend
<i>En mijn tweede</i>	: Sociaal

Voorbeeldtoelichting:

Vroeger kwamen voor mij dieren op de eerste plaats. Ik was gek onze hond. Ik heb wel drie keer een vogeltje naar het vogelopvangcentrum gebracht. Maar ik weet niet of ik met dieren zou willen werken. Ik heb gehoord dat veel dierenartsen gedwongen zijn om vee vol te spuiten met hormonen en medicijnen. Niks voor mij. Ik ben ook altijd graag buiten: voetballen, droppings en fietsrally's, zeilen... Maar ik vind het ook leuk als afval opnieuw gebruikt kan worden. Ik heb een tante die hele mooie dingen maakt van spullen die zijn weggegooid. Ik maak me zorgen om de klimaatverandering en de opwarming van de aarde. Het lijkt me heel mooi als ik kan helpen om dat te stoppen. Tot nu toe vond ik het best wel moeilijk. Ik dacht dat ik moest kiezen tussen aan de ene kant iets met milieu en natuur of aan de andere kant sociale beroepen of ondernemen. Maar ik heb nu het idee dat ik het juist goed kan combineren. Het liefst zou ik een onderneming starten op het gebied van milieubescherming. Het mooiste lijkt mij apparaten ontwerpen en verkopen die plastic opruimen. Het moet dan wel een onderneming worden waar de mensen allemaal met plezier werken!

Jouw conclusies

<i>Mijn favoriete sector is</i>	:
<i>En op de tweede plaats</i>	:
<i>Mijn eerste menstype is</i>	:
<i>En mijn tweede</i>	:

Toelichting

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....